
**Tekstil — Kəmiyyət kimyəvi analizi – 29-cu
hissə: Poliamidin polipropilen/poliamid
ikikomponentli qarışıqları (sulfat turşusundan
istifadə üsulu)**

**Textiles — Quantitative chemical analysis —
Part 29: Mixtures of polyamide with
polypropylene/polyamide bicomponent (method
using sulfuric acid)**

LAZIMDIR

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn

Telefon: +994125149308

Email: office@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

1. Bu standart “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” PHŞ tərəfindən işlənib hazırlanıb və təqdim edilib.

2. “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” PHŞ-nin “____” _____2023-cü il tarixli _____saylı Qərarı ilə təsdiq edilib.

3. Bu standart beynəlxalq Standart ISO 1833-29:2020 ilə eynidir (İDT).

This standart is identical (İDT) to the European Standard ISO 1833-29:2020

4. İlk dəfə tətbiq edilir.

5. Dövlət standartında müəyyən edilən tələblərin beynəlxalq standartlara, norma, qayda və tövsiyələrə və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarına, elm, texnika və texnologiyanın müasir nailiyyətlərinə əsaslanmasını müəyyən etmək üçün standartın ilkin yoxlama müddəti 2024-cü il, dövri yoxlama müddəti ildə 1 dəfədir.

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ.....	V
GİRİŞ	VI
1 TƏTBİQ SAHƏSİ.....	1
2 NORMATİV İSTİNADLAR.....	1
3 TERMİN VƏ TƏRİFLƏR.....	1
4 SINAĞIN PRİNSİPİ	2
5 REAGENTLƏR	2
7 SINAĞIN APARILMASI.....	2

ÖN SÖZ

Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı (ISO) milli standartlaşdırma orqanlarının (ISO-nun üzv orqanları) ümumdünya federasiyasıdır. Beynəlxalq standartların hazırlanması işi adətən ISO-nun texniki komitələri vasitəsilə həyata keçirilir. Texniki komitənin yaradılma məqsədini təşkil edən predmetdə maraqlı olan hər bir üzv orqan həmin komitədə təmsil olunmaq hüququna malikdir. Bu işdə ISO ilə əlaqələndirmə şəraitində, beynəlxalq təşkilatlar, həmçinin hökumət və qeyri-hökumət təşkilatları da iştirak edir. ISO bütün elektrotexniki standartlaşdırma məsələlərində Beynəlxalq Elektrotexnika Komissiyası (IEC) ilə yaxından əməkdaşlıq edir.

Bu sənədi hazırlamaq üçün istifadə olunan və onun sonrakı saxlanması üçün nəzərdə tutulan prosedurlar ISO/IEC Direktivlərinin 1-ci hissəsində təsvir edilir. Müxtəlif növ ISO sənədləri üçün tələb olunan fərqli təsdiq meyarları xüsusilə qeyd edilməlidir. Bu sənəd ISO/IEC Direktivlərinin 2-ci hissəsinin redaksiya qaydalarına uyğun olaraq tərtib olunub (bax: www.iso.org/directives).

Bu sənədin bəzi elementlərinin patent hüquqlarının predmeti ola biləcəyi ehtimalına diqqət yetirilir. ISO bu cür patent hüquqlarının hər hansı birinin və ya hamısının müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşımır. Sənədin hazırlanması zamanı müəyyən edilmiş hər hansı patent hüquqlarının təfərrüatları "Giriş" bölməsində və/yaxud ISO-nun daxil olmuş patent bəyannamələrinin siyahısında təqdim olunacaq (bax: www.iso.org/patents).

Bu sənəddə istifadə edilən hər hansı ticarət adı istifadəçilərin rahatlığı üçün verilən informasiyadır və onun dəstəkləndiyini ehtiva etmir.

Standartların könüllü xarakter daşması, uyğunluğun qiymətləndirilməsi ilə bağlı ISO-nun xüsusi termin və ifadələrinin mənasına dair izahat, eləcə də Ümumdünya Ticarət Təşkilatının (ÜTT) Ticarətə Texniki Maneələr Sazişində əksini tapan prinsiplərə ISO-nun sadıqlıyı haqqında məlumat üçün aşağıdakı keçidə daxil ola bilərsiniz: www.iso.org/iso/foreword.html.

Bu sənəd Toxuculuq məmulatları üzrə ISO/TC 38 sayılı Texniki Komitə tərəfindən ISO və CEN arasında texniki əməkdaşlıq haqqında Sazişə (Vyana Sazişi) uyğun olaraq, Avropa Standartlaşdırma Komitəsinin (CEN) Toxuculuq və toxuculuq məhsulları üzrə CEN/TC 248 sayılı Texniki Komitə ilə birgə hazırlanmışdır.

ISO 1833 seriyasındakı bütün hissələrin siyahısını ISO-nun veb sahifəsində tapa bilərsiniz.

Bu sənədlə bağlı istənilən rəy və ya suallar istifadəçinin milli standartlaşdırma qurumuna yönəldilməlidir. Bu qurumların tam siyahısını www.iso.org/members.html saytında tapa bilərsiniz.

GİRİŞ

Poliamidin polipropilen/poliamid bikomponenti ilə qarışıqları adətən xalçalar üçün istifadə olunur. Polipropilen bikomponentin tərkibində poliamid fibrilləri olan matrisasıdır.

ISO 1833-18 standartında təsvir olunan üsulun bikomponentin içərisində poliamid fibrillərini həll etmədən poliamid liflərini həll etmək üçün münasib olduğu aşkar edilmişdir.

ISO 1833-18 standartının tətbiq sahəsi ipəyin zülal lifləri ilə qarışıqları üçün səciyyəvi olduğuna görə eyni şəraitdən istifadə edərək poliamidin polipropilen/poliamid bikomponenti ilə qarışıqları üçün xüsusi hissə hazırlanmışdır.

ISO 1833-7 standartında təsvir olunan üsulun münasib olmadığı aşkar edilmişdir, çünki qarışqa turşusu poliamidin hamısını həll edir.

Tekstil - Kəmiyyət kimyəvi analizi –
29-cu hissə: Poliamidin polipropilen/poliamid
ikikomponentli qarışıqları
(sulfat turşusundan istifadə üsulu)

AZS ISO 1833-29: 2023

Textiles — Quantitative chemical analysis —
Part 29: Mixtures of polyamide with
polypropylene/polyamide bicomponent
(method using sulfuric acid)

Tətbiq edilmə tarixi “ ” 2023-cü il

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu sənəddə aşağıdakı binar qarışıqlardan hazırlanmış toxuculuq məmulatlarında lifsiz maddə xaric edildikdən sonra poliamidin kütlə faizinin müəyyən olunması üçün sulfat turşusunun istifadəsi nəzərdə tutulan üsul müəyyən olunur:

- 1 polipropilen/poliamid bikomponenti ilə birlikdə
- 2 poliamid.

2 NORMATİV İSTİNADLAR

Mətnə aşağıda qeyd olunan sənədlərə elə istinad edilir ki, onların məzmununun bir hissəsi və ya hamısı bu sənədin tələblərini təşkil edir. Tarixi mövcud olan istinadlar üçün yalnız qeyd olunan redaksiya tətbiq olunur. Tarixi mövcud olmayan istinadlar üçün istinad edilən sənədlərin ən son redaksiyası tətbiq olunur (istənilən düzəlişlər də daxil olmaqla).

ISO 1833-1, Textiles — Quantitative chemical analysis — Part 1: General principles of testing

3 TERMİN VƏ TƏRİFLƏR

Bu sənədin məqsədləri üçün aşağıdakı terminlər və təriflər istifadə olunur.

ISO və IEC standartlaşdırma zamanı istifadə olunan terminologiyani aşağıda qeyd olunan ünvanlarda saxlayır:

IEC Elektropediya: <http://www.electropedia.org/>

ISO Onlayn faylların baxılması platforması: <https://www.iso.org/obp>

3.1 bikomponent: müxtəlif kimyəvi və/və ya fiziki quruluşa malik bir-birilə güclü şəkildə bağlanmış iki polimer

3.2 polipropilen/poliamid bikomponenti: 10-25 kütlə% poliamid fibrillərinin polipropilen matrisasına daxil edildiyi *bikomponent* (3.1)

[MƏNBƏ: ISO 2076:2013, 4.33, dəyişdirilmiş — Anlayış dəyişdirilmişdir.]

4 SINAĞIN PRİNSİPİ

Poliamid qarışığının məlum quru kütləsindən 75%-li (kütlə hissə) sulfat turşusu vasitəsilə həll edilməklə xaric edilir. Qalıq toplanır, yuyulur, qurudulur və tərəzidə çəkilir; onun lazım olduğu təqdirdə düzəliş olunmuş kütləsi qarışığın quru kütləsinin faizi ilə ifadə edilir. Poliamid/polipropilen bikomponentinin faizlə miqdarı fərqə əsasən tapılır.

Poliamidin polipropilen, elastolefin və ya aramid ilə qarışıqları ISO 1833-7 standartına əsasən analiz edilir.

5 REAGENTLƏR

[5.1](#), [5.2](#) və [5.3](#)-də göstərilənlərlə birlikdə ISO 1833-1 standartında təsvir olunan reagentlərdən istifadə edin.

5.1 Sulfat turşusu.

Bu reagenti 700 ml qatı sulfat turşusunu ($20\text{ }^{\circ}\text{C}$ -də $\rho = 1.84\text{ q/ml}$) soyudaraq ehtiyatla 350 ml suya əlavə etməklə hazırlayın. Məhlul otaq temperaturunadək soyuduqdan sonra su ilə 1 l həcmə qədər durulaşdırın. Sulfat turşusunun 73% -dən 77%-dək (kütlə hissə) həddəki qatılığı kritik deyildir.

5.2 Durulaşdırılmış sulfat turşusu məhlulu.

100 ml sulfat turşusunu ([5.1](#)) ($20\text{ }^{\circ}\text{C}$ -də $\rho = 1.84\text{ q/ml}$) tədricən 1900 ml suya əlavə edin.

5.3 Durulaşdırılmış ammonyak məhlulu.

200 ml qatı ammonyak məhlulunu ($20\text{ }^{\circ}\text{C}$ -də $\rho = 0.88\text{ q/ml at}$) su ilə 1 l həcmə qədər durulaşdırın.

6 AVADANLIQLAR

[6.1](#)-də göstərilənlə birlikdə ISO 1833-1 standartında təsvir olunan cihazlardan istifadə edin.

6.1 Konusvari kolba, minimum tutumu 200 ml, şüşə tıxaclı.

7 SINAĞIN APARILMASI

ISO 1833-1 standartında təsvir olunan ümumi üsulu yerinə yetirin, sonra isə sınağı aşağıdakı şəkildə davam etdirin.

Şüşə tıxaclı konusvari kolbada olan nümunənin hər qramına 100 ml sulfat turşusu ([5.1](#)) əlavə edin, kolbanın ağzını tıxacla bağlayın, qüvvətli şəkildə çalxalayın (yaxşı olardı ki, mexaniki çalxalayıcıda) və 30 dəq müddətində otaq temperaturunda saxlayın.

Yenidən çalxalayın və 30 dəqiqə müddətində saxlayın.

Sonuncu dəfə çalxalayın və kolbanın içindəkilərini çəkisi məlum olan filtrləmə tiqelində filtrləyin. Qalan lifləri kolbadan az miqdarda sulfat turşusu ([5.1](#)) ilə yuyun.

Sorulma vasitəsilə tiqeli boşaldın və tiqeldəki qalıqı ardıcıl olaraq, 50 ml durulaşdırılmış sulfat turşusu məhlulu ([5.2](#)), 50 ml su və 50 ml durulaşdırılmış ammonyak məhlulu ([5.3](#)) ilə yuyun. Hər dəfə sorulma tətbiq etməzdən əvvəl liflərin maye ilə ən azı 10 dəqiqə təmasda qalmasına imkan verin.

Lifləri təxminən 30 dəqiqə müddətində suda saxlamaqla yuyun.

Son olaraq, sorulma vasitəsilə tiqeli boşaldın, tiqeli və qalıqı qurudun, sonra soyudun və onları tərəzidə çəkin.

8 NƏTİCƏLƏRİN HESABLANMASI VƏ İFADƏ OLUNMASI

Neticələri ISO 1833-1 standartında təsvir olunan ümumi təlimatlara uyğun olaraq hesablayın.

d-nin qiyməti 1.005 bərabərdir.

9 DƏQİQLİK

Toxuculuq materiallarının həcins qarışığında bu üsulla əldə edilən nəticələrin etibarlılıq intervalları 95% etibarlılıq səviyyəsində ± 1 faizdən yüksək olmur.

LAYIHƏ

BİBLİOQRAFIYA

- [1] ISO 1833-7, Textiles — Quantitative chemical analysis — Part 7: Mixtures of polyamide with certain other fibres (method using formic acid)
- [2] ISO 1833-18:—1), Textiles — Quantitative chemical analysis — Part 18: Mixtures of silk with wool or other animal hair (method using sulfuric acid)
- [3] ISO 2076:2013, Textiles — Man-made fibres — Generic names

LAZKİTİ

ICS: 59.060.01

Açar sözlər: lif, Tekstil, toxuma, viskoz, yun, pambıq, elatsan

LAZYLINE

Rəsmi nəşr
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”
publik hüquqi şəxs

AZS ISO 1833-29:2023

Tekstil - Kəmiyyət kimyəvi analizi - 29-cu hissə:

**Poliamidin polipropilen/poliamid
ikikomponentli qarışıqları
(sulfat turşusundan istifadə üsulu)**